

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.186/2021/33. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. június 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T T:

A testi sértés büntettének kísérlete miatt Terheltl ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2020. december 3. napján meghozott 21.B.113/2020/9. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott terhén értékelt 2 rendbeli testi sértés büntettét kísérletnek minősíti.

A szabadságvesztés tartamát 6 (hat) hónapra enyhíti.

A feltételes szabadság tartama alatti pártfogó felügyelet elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből a vádlottat 221.614 (kettőszázhuszonegyezer-hatszáztizennégy) forint megfizetésére kötelezi, míg a fennmaradó forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott állandó lakóhelye lakóhelyl, tényleges tartózkodási helye Baracskai BV Intézet.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

[1] A Fővárosi Törvényszék 2020. december 3. napján meghozott 21.B.113/2020/29. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli testi sértés bűntette kísérlétében [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés]; s ezért öt 1 év – börtön fokozatú – szabadságvesztésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azt a bűntetés kétharmad részének kitöltését követő napban megjelölve, egyben a feltételes szabadság tartamára elrendelte a vádlott pártfogó felügyeletét. Döntött a lefoglalt bűnjelről és a bűnügyi költség viseléséről is.

[2] Az ítélet ellen – melyet az ügyészség tudomásul vett – a vádlott kézbesítési íven az ok és cél megjelölése nélkül, védője pedig elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.339/2020/5. számú átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a vádlott terhén értékelt testi épség elleni bűncselekmények kísérlatként történő minősítésére, a megismételt eljárásban felmerült összes bűnügyi költség állam általi viselésének megállapítására, a vádlott lakcímének helyesbítésére, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Az átirat utalt a védelmi fellebbezés iránya okán a felülbírálat teljességére és arra is, hogy a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, s a tényállást megalapozatlansági hibáktól mentesen állapította meg. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontja szerint irathű, okszerű bizonyíték értékelő tevékenységével, s a bűnösségre vont következtetéssel, valamint a cselekmény jogi minősítésével is azzal a kiegészítéssel, hogy miután a súlyos eredmény egyik sértettnél sem következett be, a 2 rendbeli testi sértés bűntette – ahogy arra az elsőfokú ítélet jogi indokolása már helyesen utalt – kísérlatnak minősül. A törvényszék indokolásából külön is kiemelte a jogos védelemre történt vádlotti védekezés helytálló, logikus elvetését, és annak indokait. Az ítélet járulékos rendelkezései körében a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatását a 2020. január 1. napjától hatályos Be. 632. § (4) bekezdése alapján látta indokoltnak, mely szerint a vádlottat nem lehet kötelezni a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére, kivéve, ha az az ő mulasztása folytán merült fel. Ez alapján tehát az alapeljárásban indokolatlanul elmaradt bizonyítással összefüggő bűnügyi költség viselésére sem kötelezhető a terhelt, miután a büntetőeljárások megismétlésének oka valamennyi esetben a törvényi előírások megsértése, márpedig a bíróságok mulasztásának, hibáinak következményét, vagyis az eljárás megismétlését nem lehet a terheltre róni (20/2019. (VI.26.) AB határozat). Ennek értelmében a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költségből a terhelt csak azt köteles viselni, amely az ő mulasztása révén merült fel, nevezetesen a 2019. január 29., február 18., június 26. napjára kitűzött tárgyaláson felmerült bűnügyi költség, mely napokon a tárgyalást a terhelt kellően ki nem mentett meg nem jelenése miatt nem lehetett megtartani. Emellett észrevételezte, hogy a vádlott nyilvántartás szerinti lakcíme 2021. április 21. napától lakóhely1-re.-ra változott, melyet szükséges az ítéletben feltüntetni.

[4] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában a bejelentett fellebbezését változatlan tartalommal tartotta fenn. A felmentést célzó indítványával összefüggésben az

elsőfokú bíróság téves ténybeli következtetésre és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozott. Emellett kiemelte, hogy védenca az eljárás kezdetétől már tanúként is következetes, részletes vallomást tett, melynek későbbi pontosításai annak hitelét nem ronthatják le. Arra is utalt, hogy a védenca volt az, aki az éjszakai órákban, a diszpécser hívására szabályszerűen érkezett a helyszínre, mit sem tudva az előzményekről, s az ittas állapotú „sértettek” rázúdították az összes elégedetlenségüket. A körülmények alapján, figyelemmel a sértetti oldal számbeli fölényére, ittas állapotára, agresszív fellépésére, álláspontja szerint nem kérdőjelezhető meg azon vádlotti előadás, melyet a diszpécser felé tett jelzése is megerősített, miszerint veszélyben érezte magát. A törvényszék viszont nem adta indokát annak, hogy e körülményeket miért nem értékelte jogtalan támadásnak vagy azzal közvetlenül fenyegető helyzetnek, s ekként a jogos védelemre hivatkozását miért vetette el.

[5] A másodlagos, enyhítésre irányuló indítványával összefüggésben a cselekmény tárgyi súlyához mérten rendkívüli időmúlást, a taxisofőrként hasonló, agresszív utasokkal kapcsolatos élethelyzetek gyakoriságát (a sértetti közrehatást), és a vádlott betegségét hangsúlyozta.

[6] A nyilvános ülése a védő perbeszédét az írásbeli beadványával egyező tartalommal terjesztette elő.

[7] Terhelt1 vádlott felszólalásában és utolsó szó jogán is azt hangsúlyozta, hogy bűncselekményt nem követett el, a történetek miatt ugyanakkor sértett2 sértettel már kölcsönösen bocsánatot kértek.

[8] A fellebbezések közül kizárólag a védő fellebbezésének enyhítést célzó része vezetett részben eredményre.

[9] Miután a védő arra határidőben indítványt tett, a fellebbezések elbírálására a másodfokú bíróság a Be. 599. §-a alapján nyilvános ülést tűzött ki.

[10] A másodfokú bíróság a vádlotti és védői fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet, figyelemmel a védelmi jogorvoslati nyilatkozat felmentést is célzó tartalmára, a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az azt megelőző (áttételt követő) megismételt bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírálta.

[11] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék az általános és a megismételt eljárásra vonatkozó külön perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségének is eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltétlen, továbbá a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[12] A vádlott figyelmeztetése szabályszerűen megtörtént. A 2020. szeptember 3. napján tartott tárgyaláson a szabályszerű idézésre meg nem jelent terhelt távollétében a Be. 429. § (3) bekezdésével összhangban került sor sértettl és tanúl tanúk meghallgatására, s a törvényszék előbbi tanú vonatkozásában a tanúfigyelmeztetés elmaradásából eredő eljárási hibát utóbb, a tanú szabályszerű figyelmeztetésével és korábbi tényállításainak fenntartására vonatkozó nyilatkozatának beszerzésével, maradéktalanul korrigálta. A további tanúvallomásokat, az okiratokat, iratokat is tárgyalás anyagává tette, az igazságügyi orvosszakértői véleményeket, a szakértő tárgyalási nyilatkozatát hasonlóképpen ismertette.

[13] Az elsőfokú ítélet a Be. 561. § (3) bekezdés a) pontjával összhangban tartalmazza a vádra, a megelőző bírósági határozatokra utalást.

[14] A terhelt személyi körülményeire, ellene folyó büntetőeljárásra vonatkozó adatokat (Be. 561. § (3) bekezdés b) pont) a becsatolt orvosi iratok, és az erkölcsi bizonyítvány alapján kiegészíteni, pontosítani volt szükséges:

- A vádlott jelenleg bv. intézetben van, krónikus coronaria szívbetegség miatt rendszeres kezelésre, katéterezésre szorul.

- Az elsőként feltüntetett előzményi ítéletben elbírált bűncselekmény megnevezése pontosan önbíráskodás büntettének kísérlete.

- A másodikként feltüntetett előzményi ítéletben elbírált bűncselekmények megnevezése társtettesként elkövetett önbíráskodás büntette és testi sértés büntettének kísérlete, mely miatt helyesen 1 év 10 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte a bíróság, elrendelve a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását. A terhelt e büntetését tölti 2020. november 3. napjától.

- A Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.B.VIII.1914/2015/11. számú ítéletére utalást, minthogy az a terhelt erkölcsi bizonyítványában már nem szerepel, a másodfokú bíróság a Btk. 97. § (2) bekezdése értelmében mellőzte.

- Ugyanakkor feltünteti, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2021. február 16. napján kelt és jogerős 8.B.21.278/2019/60. számú ítéletével garázdaság büntette miatt Terheltl terheltet 150.000 forint pénzbüntetésre és 200 óra közérdekű munka büntetésre ítélte. Elkövetési idő: 2017. augusztus 21.

[15] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás mindenben hiánytalan és pontos, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, az a vádlott tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[16] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtak szerint teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, s állást foglalt a tekintetben, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el. E körben maradéktalanul helytálló érvek alapján vetette el a vádlott védekezését, s a másodfokú bíróság megítélése szerint nem vétett logikai hibát sértett¹ és sértett² sértettek, valamint az érdekkörükbe tartozó tanú¹ és tanú⁷ tanúvallomásainak összevetésekor, s az ütés kezdeményezőjét, annak helyszínét, a bántalmazás(ok) időbeli történéseit illetően a vádlotti állítások helyett, a fenti tanúvallomásokból az egymást erősítő, egybehangzó nyilatkozatok elfogadásakor sem. Márpedig ez utóbbiból a terhelt jogos védelmi helyzetre hivatkozó állításainak elvetése egyértelműen következik.

[17] A mindkét sértettet ért több sérülésből, míg a sértetti oldal számbeli fölénye ellenére a vádlottnál e sérülések hiányából, figyelemmel az orvosszakértői megállapításokra is, a sértettek azon állításainak hitelessége, hogy a fizikai kontaktust, az ütéseket, az emelt hangú, de végig a verbalitás szintjén maradó kijelentéseik után a vádlott kezdeményezte, alátámasztást nyert.

[18] A diszpécserrel folytatott telefonbeszélgetés hanganyagából is egyértelműen az tűnik ki, hogy bár sértett² sértett kétségtelenül emelt hangon, helyenként kifogásolható, trágár kifejezéseket is tartalmazó szavakkal kérte számon a diszpécser a taxi szolgáltatás késedelmes teljesítéséért, az elhangzottak azonban még az utalás szintjén sem tartalmaztak tettelegesség szándékára irányuló kijelentéseket.

[19] Az elsőfokú bíróság annak is alappal tulajdonított jelentőséget, hogy a rendőrök által alapvetően a vádlott részére hívott mentő megjelenése ellenére a terhelnél egyetlen sérülés dokumentálására sem került sor, holott a sértettek szemmel látható sérülései, a már a helyszínen kifejezésre juttatott, eljárási és nyilvánosság tájékoztatását kilátásba helyező következmények, továbbá a vádlott fegyelmi-etikai felelősségét is felvető helyzet miatt ez Terhelt¹ elemi érdeke lett volna, alapvetően kérdőjelezi meg az elszenvedett sérüléseire vonatkozó állításait.

[20] A körülmények alapján hangsúlyozott félelemérzetét pedig éppen a vádlott által tanúsított magatartás – az, hogy az ittas sértettek emelt hangú számonkérése ellenére a diszpécserrel való közlést követően a gépkocsijával a helyszínről nem távozott, hanem abból kiszállva ő maga kezdeményezte a sértettek bántalmazását – is cáfolja.

[21] A fentiek értelmében az ítéltábla osztotta a jogos védelmi helyzet megállapíthatóságának hiányával kapcsolatos elsőbírői érvelést is. Abból – a jogos védelem korlátairól szóló 4/2013. Büntető Jogegységi Határozatban írtakra figyelemmel – az emelendő ki, hogy a jogos védelmet megalapozó jogtalan támadás egyben feltételezi az elhárítás jogszerűségét is. Ekként minden olyan helyzet, s ilyennek tekintendő nemcsak a támadás kiprovokálása, a verekedésre felhívás, de azok elfogadása is, mely mindkét felet a jogtalanság talajára helyezi, s megfosztja a védekezés jogszerűségétől, kizárja a jogos védelem, s így

értelemszerűen a Btk. 22. § (2) bekezdése szerinti ún. szituációs jogos védelem megállapítását is.

[22] Az irányadó tényállás alapján a vádlott a sértettek emelt hangú, trágár megjegyzéseire felháborodva szállt ki a gépkocsiból, s mért először ütéssel sértett¹re, majd az emiatti, még mindig szóbeli számonkérést követően, a gépkocsiból ismét kiszállva sértett² sértettet, ezt követően ismét mindkét sértettet ököllel, fejére irányzottan megütötte. S miután a sértettek bántalmazása – más befolyásoló körülmény, fizikai kontaktus bekövetkezése nélkül – a vádlott egyébként szükségtelen gépkocsiból kiszállása után azonnal megkezdődött, fel sem merülhet a terhelt részéről a jogtalan támadás elhárítása.

[23] A védői fellebbezés indokolásában olyan érv, mely az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének, következtetéseinek helytállóságát megkérdőjelezte volna, nem hangzott el.

[24] A felmentést célzó fellebbezés tehát valójában az elsőfokú bíróság – logikai szabályoknak megfelelő, törvényes – bizonyítékértékelő tevékenységét támadta, s ekként megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

[25] A fentiek szerint irányadó tényállásból tehát az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt¹ vádlott bűnösségére, és túlnyomórészt törvényesen került sor a cselekmény jogi minősítésére is.

[26] A törvényszék a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglaltakkal összhangban vont következtetést a vádlott testi sértés okozására irányuló szándékára.

[27] A sértettek fejét célzó öklölések egyértelműen testi sértés okozására irányuló egyenes szándékra utalnak, ugyanakkor a bántalmazás ismételtsége, a támadott testtájék, figyelemmel a sértettek aktuális, és a vádlott által is tapasztalt állapotára, életkorára, a vádlott erősebb testfelépítésére, megalapozza azon következtetést is, hogy a vádlott a nyolc napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezésébe belenyugodva, tehát az egyébként egyik sértettnél sem bekövetkezett súlyosabb eredmény tekintetében eshetőleges szándékkal cselekedett.

[28] A fellebbviteli főügyészségi átirat helyesen hivatkozott arra, hogy miután az eredmény (nyolc napon túl gyógyuló sérülés) egyik sértett esetében sem következett be, így a vádlott terhére helyesen a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti kísérlete róható. A minősítést tehát (ahogy arra a rendelkező résszel szemben a jogi indokolás már helyesen utalt) a kísérleti szak feltüntetésével kiegészítendő volt.

[29] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság nagyjából feltárta, pusztán az enyhítő tényezők egészítendők ki a vádlott szívbetegeivel illetően a sértettek cselekményt megelőző kifogásolható magatartásával.

[30] Az így pontosított bűnösségi körülmények alapján, azokat a cselekmény tárgyi súlyával is összevetve, az elsőfokú bíróság helyesen, a büntetési kiszabási elvek és büntetési célok szem előtt tartásával választotta meg a büntetés nemét.

[31] Az enyhítő tényezők körének bővülése, s emellett az elsőfokú ítélet meghozatala óta bekövetkezett további másfél éves – a bírósági eljárás további elhúzódásában testet öltő - időmúlás (Be. 564. § (4) bekezdés b) pont) okán ugyanakkor a másodfokú bíróság lehetőséget látott a szabadságvesztés tartamának 6 hónappal történő mérséklésére (mely a szabadságvesztés elsőfokú bíróság által meghatározott 1 éves tartamára figyelemmel, a kisebb mértékű megváltoztatás tilalmát nem sérti). Ennél nagyobb mérvű enyhítés, szabadságvesztés helyett más büntetési nem alkalmazása az enyhítő tényezők nagy száma, a kísérleti szakban rekedés ellenére sem merülhetett fel, a vádlott erőszakos jellegű bűncselekmények miatti büntetett előélete, a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetés miatt, melyek egyértelműen a terhelt személyében rejlő fokozott társadalomra veszélyességet mutatják. Az időmúlás esetén szükségszerűen előtérbe kerülő speciális prevenciós célok sem alapozzák meg szabadságvesztés helyett más büntetési nem alkalmazását, miután előéleti adataiból megváltozott, a társadalmi normáknak megfelelő életvitelre törekvés nem tűnik ki.

[32] Az elsőfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját törvényesen állapította meg, s e rendelkezések alapját képező törvényhelyekre is pontosan hivatkozott.

[33] A másodfokú bíróság ugyanakkor mellőzte a feltételes szabadság tartama alatti pártfogó felügyelet elrendelésére vonatkozó rendelkezést, figyelemmel arra, hogy arról megalapozottan a feltételes szabadságra bocsátás kérdésében döntő bíróság tud határozni.

[34] A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezések, a fellebbviteli főügyészségi átiratban írtakkal egyezően, azért szorultak módosításra, mert a Be. 632. § (4) bekezdésének hatályos szövege szerint a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költség viselése függetlenül attól, hogy az ténylegesen megismételt, vagy az alapeljárásban elmulasztott, de szükséges bizonyítási cselekmény folytán merült fel, a vádlott terhére kizárólag akkor róható, ha a mulasztásával állt összefüggésben. Ily módon a megismételt eljárásban kizárólag a 2019. január 29., február 18., június 26. napjára kitűzött tárgyalás elhalasztásával felmerült (2500, 2500, 22.820 forint) összesen 27.820 forint bűnügyi költség viselésére köteles a vádlott, mely azon tárgyalási határnapok elhalasztása folytán keletkezett, melyeken szabályszerű idézés ellenére, magát utóbb alapos okkal sem kimentve, nem jelent meg.

[35] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) és (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta. Egyben rögzítette a vádlott megváltozott állandó lakóhelyét.

Budapest, 2022. június 3.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k. dr. Raczky Katalin s.k. Barabásné dr. Birinyi Andrea
s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 21.B.113/2020/29. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.186/2021/33. számú ítéletében írt változtatással 2022. június 3. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. június 3.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.

a tanács elnöke